

ството и престижа на тоя нашъ високо просвѣтенъ институтъ и да го предпазятъ отъ крайни увлѣчения и пакостни сътресения.

И трѣбва да се признае, че въ вихъра на нашитѣ необуздани политически страсти и междупартийни борби, още отъ освобождението насамъ, нашето читалище успѣ да запази името и авторитета си неопетнени и неокаляни отъ каквито и да било партизански домогвания и политически попълзновения.

Поставени въ една по-обща и по-широка рамка, всички набеявани по-горѣ въпроси се свеждатъ къмъ голѣмия принципенъ въпросъ за отношението на читалището спрямо политиката — спрямо оная човѣшка дейность, насочена къмъ политическата уредба на държавата и къмъ участие въ политическия животъ на сѣщата.

Може ли и трѣбва ли читалището — а еднакво и читалищниятъ съюзъ — да се интересува отъ политическата уредба на държавата и да взема участие въ политическия животъ на страната?

На така поставения — въ неговата теоретично-абстрактна форма въпросъ, би могло да се даде само положителенъ отговоръ.

Върховната задача и историческата мисия на нашето читалище е, да прѣска всестранна просвѣта средъ широкитѣ народни маси, да издига българския гражданинъ къмъ една културна висота, за да стане той достоенъ синъ на народа си и полезенъ членъ на държавата си. А едно отъ необходимитѣ качества на културния човѣкъ въ една правова държава е, да бжде политически просвѣтенъ — да има здрави познания върху политическата уредба на държавата си, съзнателно да се намѣсва въ политическия животъ на страната, да знае какъ да отстаива правата си, и какъ да изпълнява задълженията си спрямо сѣщата държава.

Една отъ задачитѣ на нашето читалище, следователно е, да дава и политическа просвѣта на българския народъ. То не може да отклони тая си задача и да я възложи на други институти и организации; тъй както не може да стори това и въ останалата си просвѣтна дейность — да кажемъ, по обща грамотность, по стопанство, по здравеопазване и пр. подъ предлогъ, че за тая дейность сж пригодени училището, стопанскитѣ организации и други специални школи и институти.

Но ако всички сме съгласни върху принципа — че, въ горната смисълъ, читалището, като идейно здружение, не може и не трѣбва да бжде чуждо на политиката, че още отъ момента на пораждането си то се е интересовало и активно съдействувало за политическото съствяване и обособяване на българския народъ, че то и за въ бждеще ще подпомага всѣка стѣпка къмъ по-широка политическа просвѣта и всѣки възходъ къмъ облагородяване на нашитѣ политически нрави, то, по препоржкитѣ и разбиранията върху практическото приложение на тоя принципъ, могатъ да се появятъ известни различия.

Каквито и да бждатъ различията въ тия схващания и препоржки, обаче, читалищнитѣ ни деятели не бива да забравятъ ролята и призванието на нашето читалище — като духовно обединяващъ центъръ и неговата служба на общонароднитѣ и общодържавни интереси. Изхождайки отъ тая предпоставка и освѣтявайки всѣка наша стѣпка отъ висотата на тая гледна точка, ние ще трѣбва да поставимъ общитѣ рамки на нашата дейность и да начертаемъ граничната линия, до която тя може да стигне.

По историческия си произходъ, читалището е извикано да служи